

SEÇİM SONUÇLARINA GÖRE KOALİSYON MODELLERİ

7 Haziran 2015 Genel Seçimleri sonrasında partilerin koalisyon arayışları, partilerin ilkeleri, görüşleri ve “kırmızı çizgileri” üzerinden devam ediyor. Bu yazıda ise seçimlerin, sayısal sonuçları üzerinden çeşitli koalisyon modelleri yapılacaktır. Modelleri, YAYILIM, GÜÇLÜ TEMSİLİYET, ETKİNLİK, MUHALEFET temaları üzerinden yapmak mümkündür. Kısaca açıklandığında;

YAYILIM: Partilerin milletvekili çıkarttıkları il sayısı ve milletvekili çıkardıkları illerin toplam nüfusuna göre koalisyon modeli.

GÜÇLÜ TEMSİLİYET: Koalisyon yapacak partilerin çıkardıkları milletvekili sayısına göre koalisyon modeli.

MUHALEFET: Koalisyon dışında kalan partilerin birlikte çıkardıkları milletvekili sayısına göre koalisyon modeli.

ETKİNLİK: İllerdeki milletvekili başına düşen nüfusa göre koalisyon modeli.

Burada amaç, yayılımı en yüksek, güçlü temsiliyeti olan ve etkinliği en yüksek modeli bularak halk nezdinde doğru koalisyon modeli hakkında öneride bulunmaktır.

Koalisyon modeli	Koalisyon Yapacak Partilerin MV çıkardıkları il Sayısı (YAYILIM)	Koalisyon Yapacak Partilerin MV çıkardıkları illerin toplam Nüfusu* (YAYILIM)	Koalisyon Yapacak Partilerin Milletvekili sayısı (GÜÇLÜ TEMSİLİYET)	Koalisyon Dışında Kalan Partilerin Muhalefet MV sayısı (MUHALEFET)	Koalisyon yapacak partilerin MV çıkardıkları illerdeki MV başına düşen nüfus (ETKİNLİK)
AKP+ MHP	İl Sayısı	Nüfus	AKP+MHP mv toplam	HDP+CHP mv toplam	Koalisyon MV başına düşen nüfus sayısı
	45 il	61.125.043	276	138	221.468
AKP+CHP	İl Sayısı	Nüfus	AKP+CHP mv toplamı	HDP+MHP mv toplamı	Koalisyon MV başına düşen nüfus sayısı
	43 il	59.756.805	318	84	187.914
AKP+HDP	İl Sayısı	Nüfus	AKP+HDP mv toplamı	MHP+CHP mv toplamı	Koalisyon MV başına düşen nüfus sayısı
	22 il	45.160.274	187	108	241.499
CHP+MHP+HDP	İl Sayısı	Nüfus	CHP+MHP+HDP mv toplamı	AKP mv toplamı	Koalisyon MV başına düşen nüfus sayısı
	9 il	36.155.374	130	96	278.118
CHP+MHP (HDP Dışardan Destek)	İl Sayısı	Nüfus	CHP+MHP mv toplamı	HDP+AKP mv toplamı	Koalisyon MV başına düşen nüfus sayısı
	27 il	31.521.229	105	112	300.202

*TÜİK 2014 Nüfusuna göre hesaplamalar yapılmıştır.

1- İl sayısı ve nüfusa göre yani YAYILIM olarak en güçlü modellerden biri halk nezdinde **AKP+ MHP koalisyonudur.**

45 ilde AKP ve MHP birlikte milletvekili çıkarmıştır. Bu 45 ilin ülke genelinde kapsadığı nüfus 61.125.043'tür, (%78,7). YAYILIM olarak en güçlü modeldir. ETKİNLİK açısından; koalisyonda birlikte milletvekili çıkarılan illerde her milletvekiline düşen nüfus ise 221.468 kişi ile modeller arasında ikinci en avantajlı modeldir. Ayrıca birlikte milletvekili çıkardıkları 45 ildeki milletvekili sayısı da 276 ile güvenoyu sınırı ile GÜÇLÜ TEMSİLİYETİ sınırda yakalamaktadır. Halk nezdinde nüfus ve il sayısı bazında YAYILIMI en yüksek, ancak milletvekili sayısı ile sınırda GÜÇLÜ TEMSİLİYET ve ETKİNLİK açısından koalisyonda her milletvekiline düşen nüfus ile ikinci en uygun koalisyon modelidir.

2- ETKİNLİK ve GÜÇLÜ TEMSİLİYET açısından güçlü model ise AKP+CHP koalisyonudur.

AKP ve CHP birlikte milletvekili çıkardığı il sayısı ülke genelinde 43 ildir. Bu 43 ilin kapsadığı nüfus ise 59.756.805 (%76,9) ile YAYILIM açısından ikinci güçlü modeldir. Koalisyonda her milletvekiline düşen nüfus ise 187.914 kişi ile diğer modellere göre en avantajlı nüfustur. Yani En ETKİN modeldir. Ayrıca AKP ve CHP'nin birlikte milletvekili çıkardıkları 43 ildeki milletvekili sayısı da 318 ile en fazla vekil sayısına sahip modeldir. En güçlü TEMSİLİYETİ sağlamaktadır. AKP ve CHP'nin 45 ilde çıkardığı 318 milletvekili ve milletvekili başına düşen 187.914 nüfus ile diğer modeller arasında en ETKİN koalisyon modeli ise AKP+CHP koalisyon modelidir. Halk nezdinde AKP+CHP koalisyonu daha fazla tercih edilmiştir.

3- YAYILIM, ETKİNLİK VE GÜÇLÜ TEMSİLİYET AÇISINDAN Zayıf Bir Model AKP+HDP Koalisyon Modeli

AKP ve HDP'nin birlikte milletvekili çıkardığı il sayısı ülke genelinde 22 ildir. Bu 22 ilin kapsadığı nüfus ise 45.160.274'tür, (%58). Koalisyonda her milletvekiline düşen nüfus ise 241.499 kişi ile diğer modellere göre 3. avantajlı nüfustur. Ayrıca AKP ve HDP'nin birlikte milletvekili çıkardıkları 22 ildeki milletvekili sayısı da 187 ile güvenoyu sınırının altındadır. Yayılım, etkinlik ve güçlü temsiliyet açısından zayıf bir modeldir.

4- YAYILIM, ETKİNLİK VE GÜÇLÜ TEMSİLİYET Açısından Oldukça Zayıf Bir Model CHP+MHP+HDP Koalisyon Modeli

CHP, MHP, HDP'nin birlikte milletvekili çıkardığı il sayısı ülke genelinde 9 ildir. Bu 9 ilin kapsadığı nüfus ise 36.155.374'tür, (%46,5). Koalisyonda her milletvekiline düşen nüfus ise 278.118 kişi ile diğer modellere göre 4. avantajlı nüfustur. Ayrıca AKP ve HDP'nin birlikte milletvekili çıkardıkları 9 ildeki milletvekili sayısı da 130 ile güvenoyu sınırının oldukça altındadır. Yayılım, etkinlik ve güçlü temsiliyet açısından oldukça zayıf bir modeldir.

5- ETKİNLİK VE GÜÇLÜ TEMSİLİYET Açısından En Zayıf Model CHP+MHP (HDP Dışardan Destek) Koalisyon Modeli

CHP, MHP (HDP Dışardan Destek koalisyon modelinde) birlikte, her iki partinin birlikte milletvekili çıkardığı il sayısı ülke genelinde 27 ildir. Bu 27 ilin kapsadığı nüfus ise 31.521.229'dur, (%40,6). Koalisyonda her milletvekiline düşen nüfus ise 300.202 kişi ile en yüksek nüfus olması nedeni ile diğer modellere göre en dezavantajlı nüfus bu modeldedir. Ayrıca CHP ve MHP'nin birlikte milletvekili çıkardıkları 27 ildeki milletvekili sayısı da 105 ile yine güvenoyu sınırının oldukça altındadır. Yayılım açısından 3. Ve 4. Modellere göre daha güçlü olsa da, etkinlik ve güçlü temsiliyet açısından en zayıf modeldir.

Sonuç olarak;

ETKİNLİK ve GÜÇLÜ TEMSİLİYET açısından AKP+CHP koalisyonu, MHP'nin 80 milletvekili çıkarmasına rağmen YAYILIM olarak en güçlü model olan AKP+ MHP koalisyon modelleri halkın üzerinde uzlaştığı uygun modelleridir. AKP+HDP, CHP+MHP+HDP, CHP+MHP (HDP Dışardan Destekli) koalisyon modelleri halk nezdinde güçsüz modellerdir. Kurulsalar bile seçim sonuçları açısından verimli olamayacakları görülmektedir.

Filiz Aydın Koç
İstatistikçi/ Seçim Analisti
filizaydinkoc@gmail.com
@filizaydinkoc

